

शेतक-याच्या समुह/गट शेतीस चालना
देण्याची योजना राज्यातील सर्व जिल्ह्यात
राबविण्यास सन २०१३-१४ मध्ये
प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: कृविका-४६१३/प्र.क्र.१४१/३-अ

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२.

तारीख: ०९ मे, २०१३

संदर्भ:-

- १) संचालक (आत्मा) कृषि आयुक्तालय पुणे यांचे, पत्र.क्र.विप्र-५/समुह-गटशेती/सन२०१३-१४/
प्रस्ताव / २०१३, दिनांक १५ एप्रिल, २०१३.

प्रस्तावना :-

राज्यात शेतक-यांची कमी होणारी जमीन धारणा शेतीसाठी भांडवल पुरवठ्यास आलेल्या मर्यादा, तांत्रिकी करणास असलेला अपुरा वाव, तसेच जमिनीची कमी होत असलेली उत्पादकता व कृषि विस्तारास सद्यस्थितीमध्ये असलेल्या मर्यादा इत्यादी सर्व अनुषंगिक बाबींचा विचार करून गट शेतीस चालना देवून आधुनिक तंत्रज्ञानाचा एकत्रित अवलंब करून उत्पादन वाढीचा प्रयत्न करणे व शेतक-यांनी उत्पादित केलेल्या मालाला जास्तीत जास्त भाव मिळावा यासाठी शेतमाल विक्रीची सामुहिक व्यवस्था निर्माण होणे गरजेचे आहे.

बाजारपेठेतील स्पर्धात्मक वातावरणांचा फायदा घेणेसाठी प्रत्येक टप्प्यावर शेतक-यांचे संघटन करून व आदर्शवत शेती पद्धती (GAP) चा वापर करून उत्पादन व विक्री व्यवस्था निर्माण करण्याची

आवश्यकता आहे. त्या अनुषंगाने शेती आधारित व शेती संलग्न उद्योगांना चालना देणे आणि त्याद्वारे शेतक-यांना त्यांच्या उत्पादनास अधिक भाव मिळवून देणे हे उद्दिष्ट विचारात घेवून सन २०१३-१४ मध्ये ही योजना राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय:-

शेतकऱ्यांच्या समूह/गट शेतीस चालना देण्याची १०० % राज्य पुरस्कृत असून राज्यातील शेतकऱ्यांचे समूह तयार करून समूह शेती ही योजना राबवावयाची आहे.

२. प्रस्तुत योजनेतर्गत कृषि विस्तारामार्फत आधुनिक शेती तंत्रज्ञान शेतक-यांना एकत्रित गटाच्या माध्यमातून उपलब्ध करून देता येणार आहे. त्याचप्रमाणे सामाजिक प्रश्नांची माहिती घेवून शेतक-यांचे वैयक्तिक प्रश्नसुद्धा सोडविण्यासाठी चालना मिळणार आहे. गटातील शेतक-यांशी भ्रमण ध्वनीमार्फत संपर्क साधून सततची माहिती उदा. हवामान, पीक उत्पादन, तंत्रज्ञान, किड व रोग सर्वेक्षण इ. देता येणे शक्य होणार आहे. तसेच गटाच्या माध्यमातून शेतकरी एकत्र आल्यामुळे त्यांचे संघटन होवून गटामार्फत प्राथमिक प्रक्रिया विक्री यामध्ये शेतकरी सहभाग घेवून अधिकाधिक उत्पन्न मिळण्यासाठी सहकार्य करतील. ही सर्व उद्दिष्टे विचारात घेवून **शेतक-यांच्या समूह/गट शेतीस चालना देण्याच्या योजनेची** अंमलबजावणी सन २०१३-१४ या आर्थिक वर्षामध्ये राज्यातील ३३ जिल्ह्यांत राबविण्यास शासनाची प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सन २०१३-१४ मध्ये शेतक-यांच्या समूह/गट शेतीस चालना देण्याच्या योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी संचालक आत्मा यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. त्यांनी या योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित कराव्यात.

४. सदरहू निधीचे वाटप वित्त विभागाने विकसित केलेल्या संगणकीय अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीद्वारे मासिक निधी विवरणपत्राच्या मर्यादेत कसा करण्यात येईल याचे मासिक विवरण संचालक आत्मा यांनी शासनास तात्काळ सादर करावे.

५. हे आदेश अपर मुख्य सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३०५०९१५२९०३८३०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

वि.म.बोरकर

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री(कृषि) यांचे खाजगी सचिव
२. मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
३. कुलगुरु, सर्व कृषि विद्यापीठे
४. सचिव,(पदुम),कृषि,पशुसंवर्धन,दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, मंत्रालय,मुंबई
५. सचिव(मृद व जलसंधारण),ग्राम विकास विभाग,मंत्रालय,मुंबई
६. सचिव,ग्राम विकास विभाग,मंत्रालय,मुंबई
७. सर्व विभागीय आयुक्त
८. सर्व मा. विधानसभा/परिषद सदस्य
९. आयुक्त,कृषि,महाराष्ट्र राज्य,पुणे (५ जादा प्रतीसह)

१०. आयुक्त,सहकार,महाराष्ट्र राज्य,पुणे
११. आयुक्त,पशुसंवर्धन,महाराष्ट्र राज्य,पुणे
१२. आयुक्त,मत्स्यव्यवसाय,महाराष्ट्र राज्य,पुणे
१३. आयुक्त,दुग्धव्यवसाय,वरली,मुंबई,महाराष्ट्र राज्य
१४. साखर आयुक्त,महाराष्ट्र राज्य,पुणे
१५. सर्व जिल्हाधिकारी
१६. सर्व जिल्हयांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जिल्हा परिषद
१७. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१८. संचालक आत्मा, तथा कृषि नोडल अधिकारी,कृषि आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य,पुणे (५ जादा प्रतीसह)
१९. सर्व संचालक / कृषि सहसंचालक,कृषि आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य,पुणे
२०. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
२१. संचालक,पणन,सहकार विभाग,महाराष्ट्र राज्य,पुणे
२२. संचालक,(समाजकल्याण),महाराष्ट्र राज्य,पुणे
२३. संचालक,रेशीम उदयोग,पुणे-मुंबई रस्ता,शासकीय दूध डेअरीसमोर,पुणे ४११००३
२४. संचालक,सामाजिक वनीकरण,महाराष्ट्र राज्य,पुणे
२५. संचालक,वसंतराव नाईक राज्य कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था,नागपूर
२६. प्राचार्य, विभागीय कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था,खोपोली,ता.खानापूर,जि.रायगड.
२७. प्राचार्य, विभागीय कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था,गेट क्रमांक ४,शहाजी नगर,लाईन बजार,कोल्हापूर,

२८. प्राचार्य, विभागीय कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, बुलडोजर युनिट, शिवाजी नगर, पोस्ट ऑफीस जवळ, च-होली, पुणे.
२९. प्राचार्य, विभागीय कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, संभाजी चौक, उंटवाडी रोड, नाशिक
३०. प्राचार्य, विभागीय कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, शहानुर मिया, दर्गा रोड, औरंगाबाद.
३१. प्राचार्य, विभागीय कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, तपोवन रोड, अमरावती,
३२. प्राचार्य, विभागीय कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, बंगला क्रमांक ६२/१, धरमपेठ, व्ही.आय.पी.रोड, सीव्हील लाईन, नागपूर.
३३. सर्व जिल्ह्यांचे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
३४. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा परीक्षा/ लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई
३५. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, (लेखा परीक्षा/लेखा अनुज्ञेयता), नागपूर
३६. माहिती व जनसंपर्क संचालनालय (५ प्रतीसह)नियोजना विभाग / वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३७. सर्व उप सचिव /अवर सचिव/कक्ष अधिकारी(कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३८. निवड नस्ती (का.३ अ)